

**Κοινό Ανακοινωθέν 2ης Διακυβερνητικής Συνόδου Κύπρου-Ελλάδας,
Λευκωσία 27 Νοεμβρίου 2024**

Στις 27 Νοεμβρίου 2024 ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκος Χριστοδουλίδης και ο Πρωθυπουργός της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Κυριάκος Μητσοτάκης συμπροέδρευσαν της 2ης Διακυβερνητικής Συνόδου των δύο χωρών.

Στη 2η Διακυβερνητική Σύνοδο συμμετείχαν οι Υπουργοί και Υφυπουργοί των δύο κρατών αρμόδιοι για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής, Άμυνας, Ενέργειας, Περιβάλλοντος, Υγείας, Παιδείας, Πολιτισμού, Ψηφιακής Πολιτικής, Έρευνας–Καινοτομίας-Τεχνολογίας, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Κράτους Δικαίου, Δικαιοσύνης, Οικονομίας, Κοινωνικής Πολιτικής, Ναυτιλίας και Συντονισμού Κυβερνητικού Έργου.

Εν μέσω ενός διαρκώς μεταβαλλόμενου γεωπολιτικού περιβάλλοντος, με πολέμους στη Μέση Ανατολή και στην Ουκρανία, την αλλαγή διακυβέρνησης στις ΗΠΑ και την έναρξη του νέου θεσμικού κύκλου στην ΕΕ, ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης και ο Πρωθυπουργός Μητσοτάκης επαναβεβαίωσαν τη δέσμευσή τους στη θεσμοθέτηση των διακυβερνητικών συνόδων, η οποία συμβάλλει στη διασφάλιση της σταθερότητας στην Ανατολική Μεσόγειο και ενισχύει περαιτέρω τη διμερή συνεργασία Ελλάδας και Κύπρου.

Τις εργασίες της φετινής συνόδου απασχόλησαν πρωτίστως οι τελευταίες εξελίξεις στο Κυπριακό, σε μια χρονιά η οποία σηματοδότησε την 50η επέτειο της παράνομης εισβολής και συνεχιζόμενης κατοχής από την Τουρκία. Οι δύο ηγέτες χαιρέτισαν την κινητοποίηση στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών, το δείπνο στη Νέα Υόρκη υπό τον Γενικό Γραμματέα στις 15 Οκτωβρίου και την πρόθεσή του για σύγκληση πολυμερούς διάσκεψης το αμέσως επόμενο διάστημα. Οι δύο ηγέτες τόνισαν εκ νέου ότι η λύση του Κυπριακού δεν μπορεί παρά να στηρίζεται στα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και εξέφρασαν την προσδοκία ότι η Τουρκία θα συμβάλει ουσιαστικά στην επανέναρξη και διεξαγωγή των συνομιλιών, εντός του συμφωνημένου πλαισίου, προκειμένου να υπάρξει πρόοδος και στα ευρωτουρκικά, σύμφωνα και με τα Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου 17-18 Απριλίου.

Η Σύνοδος εστίασε ιδιαίτερα στη συνεργασία για τη βελτίωση της καθημερινότητας και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών των δύο χωρών. Σε αυτό το πλαίσιο, αποφασίστηκε η διεύρυνση της συνεργασίας σε νέους συναφείς τομείς, όπως η εργασία και η κοινωνική πολιτική, ώστε να συμπληρώσουν τους ήδη υφιστάμενους τομείς συνεργασίας στην παιδεία και την υγεία.

Στον τομέα της Παιδείας, έγινε ανασκόπηση της προόδου που έχει επιτευχθεί, η οποία περιλαμβάνει την υπογραφή του νέου προγράμματος συνεργασίας 2023-2027 και την κύρωση της Συμφωνίας για την Αμοιβαία Ακαδημαϊκή Αναγνώριση Πανεπιστημιακών Τίτλων. Επιπλέον, συζητήθηκαν θέματα σχολικής εκπαίδευσης, όπως η αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού και η χρήση νέων τεχνολογιών, καθώς και οι εξελίξεις σχετικά με τη λειτουργία πανεπιστημίων και τη νομοθεσία για την αναγνώριση παραρτημάτων. Επίσης, έγινε ανταλλαγή απόψεων για ζητήματα Ελλαδίων και Κυπρίων φοιτητών.

Αναγνωρίστηκε η σημαντική πρόοδος στη συνεργασία των δύο κρατών στα θέματα Υγείας, η οποία περιλαμβάνει την υπογραφή των συμφωνιών που αφορούν στις διασταυρούμενες μεταμοσχεύσεις νεφρών και στις μεταμοσχεύσεις πνευμόνων. Επιπρόσθετα, συμφωνήθηκε η επιτάχυνση ενεργειών για την υλοποίηση της δράσης που αφορά τη συνεργασία στην αγορά φαρμάκων.

Στον τομέα της εργασίας και της κοινωνικής ασφάλισης, αποφασίστηκε η ενδυνάμωση της συνεργασίας και η ανταλλαγή τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών μεταξύ των αρμοδίων υπηρεσιών Κύπρου και Ελλάδας στα θέματα καταβολής των επιμερισμένων συντάξεων, επίτευξης του κοινού στόχου για περαιτέρω ενίσχυση της απασχόλησης, αναβάθμιση των απαραίτητων δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και πάταξης της αδήλωτης εργασίας.

Στα θέματα κοινωνικής πολιτικής και πρόνοιας συμφωνήθηκε η διεύρυνση της διακυβερνητικής συνεργασίας για την ενίσχυση της προστασίας των ευάλωτων πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό, αποφασίστηκε όπως συνομολογηθεί Μνημόνιο Συνεργασίας στους τομείς της στήριξης οικογενειών, της επιδοματικής πολιτικής για ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, της στήριξης ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους καθώς και της παιδικής προστασίας.

Σε ό,τι αφορά την ψηφιακή πολιτική, διαπιστώθηκε η σημαντική πρόοδος στην ανάπτυξη της κυπριακής εφαρμογής του Ψηφιακού Πολίτη μέσω της μεταφοράς τεχνογνωσίας από την ελληνική πλευρά στο πλαίσιο υλοποίησης της σχετικής συμφωνίας που υπεγράφη μεταξύ των δύο πλευρών. Παράλληλα, αποφασίστηκε η διασύνδεση της εφαρμογής με την αντίστοιχη ελληνική, για αμοιβαία αναγνώριση των εγγράφων, καθώς και η ανάπτυξη πρόσθετων υπηρεσιών και πιστοποιητικών. Περαιτέρω, αποφασίστηκε η συνεργασία στα πεδία της τεχνητής νοημοσύνης, των ψηφιακών λύσεων για τη βελτίωση οδικής κυκλοφορίας καθώς και της αξιοποίησης των τεχνολογιών του διαστήματος για εφαρμογή σε τομείς καίριας σημασίας.

Στον τομέα της ενέργειας συζητήθηκε η σημαντική πρόοδος που συντελέστηκε για την προώθηση υλοποίησης του έργου ηλεκτρικής διασύνδεσης Κύπρου – Κρήτης, Great Sea Interconnector με την υπογραφή του Πλαισίου Κατανόησης μεταξύ των δύο αρμόδιων υπουργείων και τα επόμενα βήματα. Εκφράστηκε επίσης, ικανοποίηση για το ενδιαφέρον που έχει επιδειχθεί για συμμετοχή στο έργο από επενδυτικά ταμεία διαφόρων χωρών. Παράλληλα, αποφασίστηκε η ενίσχυση της συνεργασίας στα θέματα λειτουργίας της ανταγωνιστικής αγοράς, φυσικού αερίου και ΑΠΕ.

Αποφασίστηκε επίσης η συνεργασία σε θέματα περιβάλλοντος και κλιματικής αλλαγής, με έμφαση στην ανταλλαγή τεχνογνωσίας σε μια σειρά ζητημάτων, μεταξύ των οποίων ξεχωρίζουν η ανάπτυξη και διαχείριση υδάτινων πόρων και ο εθελοντικός μηχανισμός αγορών άνθρακα. Επιπλέον, αναγνωρίστηκε η σημαντική πρόοδος των δράσεων πολιτικής προστασίας, όπως το 112 και η αξιοποίηση των προγραμμάτων του εκπαιδευτικού κέντρου Cyclops. Χαιρετίστηκε επίσης η εξαιρετική συνεργασία στον τομέα του επαναπατρισμού υπηκόων των δύο χωρών από το Λίβανο, τον περασμένο Οκτώβριο.

Στον τομέα της δικαιοσύνης, συμφωνήθηκε η ανταλλαγή τεχνογνωσίας σε θέματα δικαστικής μεταρρύθμισης, καταπολέμησης της διαφθοράς και ενίσχυσης του κράτους δικαίου, ενώ στην φορολογική πολιτική στην πάταξη της φοροδιαφυγής. Χαιρετίστηκε επίσης η υπογραφή του μνημονίου συνεργασίας στους τομείς της πρόληψης και καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών τον περασμένο Οκτώβριο.

Σε ό,τι αφορά τη συνεργασία των δύο κρατών στη δημόσια διοίκηση και διακυβέρνηση, αποφασίστηκε η συνομολόγηση Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ Προεδρίας της Κυπριακής Δημοκρατίας και Γραφείου Πρωθυπουργού Ελληνικής Δημοκρατίας για τη μεταφορά τεχνογνωσίας από την ελληνική πλευρά, με στόχο τη δημιουργία Μονάδας Μακροπρόθεσμου Σχεδιασμού (Foresight) στην Προεδρία της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Στον τομέα της άμυνας συζητήθηκε η θέσπιση Πολιτικού Οργάνου Διαβούλευσης και Διαλειτουργικότητας και εξετάστηκε η κοινή αξιοποίηση ευρωπαϊκών εργαλείων για καινοτόμες πρωτοβουλίες σε θέματα αμυντικής βιομηχανίας. Επιπλέον, εξετάστηκαν οι πολυμερείς συνεργασίες για την ασφάλεια και άμυνα στην ανατολική Μεσόγειο.

Στα θέματα έρευνας και καινοτομίας (E&K), επαναβεβαιώθηκε η στήριξη του κοινού προγράμματος για χρηματοδότηση έργων E&K μέσω της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων που έχει μόλις πρόσφατα προκηρυχθεί από το κυπριακό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας και την ελληνική Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας, καθώς και η διεύρυνση της δυνατότητας συνεργασίας για τη δημιουργία κυπριακής πλατφόρμας στη βάση της ελληνικής Elevate Greece με επακόλουθη ανάπτυξη διαλειτουργικότητας των δύο πληροφοριακών συστημάτων προς όφελος αμφοτέρων των επιχειρήσεων των δύο Κρατών. Περαιτέρω, αποφασίστηκε η συνεργασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τη δημιουργία υποδομών τεχνητής νοημοσύνης.

Στον τομέα της Ναυτιλίας, επιβεβαιώθηκε η σημαντική πρόοδος που έχει επιτευχθεί στα θέματα της προώθησης της ναυτικής εκπαίδευσης, της ανταλλαγής τεχνογνωσίας σε ό,τι αφορά την ψηφιοποίηση υπηρεσιών των νηολογίων των δύο χωρών, τη δημιουργία προοπτικών για βιώσιμη λειτουργία της θαλάσσιας επιβατικής σύνδεσης Κύπρου – Ελλάδας, καθώς και της ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής ναυτιλίας, μέσω των κοινών δράσεων και πρωτοβουλιών που έχουν πραγματοποιηθεί. Συμφωνήθηκε, η περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας μέσω των ομάδων εργασίας που έχουν συσταθεί.

Σε ό,τι αφορά τον Πολιτισμό, έγινε ανασκόπηση της προόδου που έχει επιτευχθεί, η οποία περιλαμβάνει την υπογραφή της πρώτης Συμφωνίας μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας στον τομέα του Πολιτισμού και συζητήθηκαν τρόποι ενίσχυσης της συνεργασίας σε θέματα που αφορούν στην παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αγαθών, στην αποτύπωση του κοινωνικοοικονομικού αντίκτυπου του Πολιτισμού μέσω μελετών και ορθολογιστικής ανάπτυξης πόρων, καθώς επίσης και τρόποι ενίσχυσης των σχέσεων μας στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής και διεθνούς συνεργασίας, τόσο μεταξύ μας όσο και με τους εταίρους μας στην Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο.

Επιπλέον, στη βάση του Μνημονίου Συνεργασίας που υπεγράφη στις 18/10/2021 μεταξύ των δύο κρατών με σκοπό την υλοποίηση έργων υποδομής για την ανασυγκρότηση και αναβάθμιση των περιοχών της Ανατολικής Αττικής που επλήγησαν από τις πυρκαγιές του 2018 εξετάστηκε το ενδεχόμενο το υπόλοιπο της χορηγίας της Κυπριακής Δημοκρατίας να διατεθεί για τη μερική κάλυψη έργων υποδομής.

Τέλος, συμφωνήθηκε όπως η επόμενη Διακυβερνητική Σύνοδος λάβει χώρα στην Ελλάδα εντός του 2025, με θεματολογία που θα καθοριστεί από κοινού.